T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/367
KARAR NO : 2025/452
KARAR TR : 07/07/2025

ÖZET: 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27/1. maddeleri uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : I. Ö.
Vekili : C. B.
Davalı : Çukurova Kaymakamlığı
Vekili : M. R. Ü.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkilinin Çukurova ilçesi, nde bulunan "*C. B. "* adlı işletmeyi işlettiği, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6. maddesinde belirtilen *"Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, telörgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz."* hükmüne aykırı olarak; işletmesindeki mevcut yapıyı genişletmek amacıyla inşaat yaptığı ve kıyının bozulmasına sebep olduğu gerekçesiyle, Çukurova Kaymakamlığının 05/02/2025 tarih ve 2 karar sayılı işlemi ile 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca, 98.363,20 TL tutarında idari yaptırım kararı tesis edildiğini belirtetek, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvurmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Adana 3. Sulh Ceza Hakimliği 07/03/2025 tarih ve D.İş. No:2025/1177 sayılı kararı** ile, başvuruya konu kararın idari yargının görev alanına giren kararlardan olduğunu belirterek, başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar vermiş, karara itiraz edilmesi üzerine, Adana 4. Sulh Ceza Hakimliği 12/03/2025 tarih ve D. İş No: 2025/2498 sayılı kararı ile itirazın reddine kesin olarak karar vermiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 27/1 maddesinde hakkında Sulh Ceza Hakimliğimize karşı başvuru yoluna gidilebilecek kararların gösterildiği, buna göre sadece idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı Sulh Ceza Hakimliğine başvurulabileceği, itiraza konu tutanakta itiraz merciinin Nöbetçi Bölge İdare Mahkemesi olarak belirtildiği.*
>
> *Verilen idari yaptırım kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre; kanun yoluna başvurulabilir. Ancak, idare mahkemesinde dava, işlemin tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde açılır. İdare mahkemesinde iptal davası açılmış olması, kararın yerine getirilmesini durdurmaz şeklinde olduğu, kendisine idari para cezası verilen kişilerin kendilerine tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde yetkili idare Mahkemesine başvurabileyeceği yönünde görev ile ilgili özel düzenleme olup. Hakimliğimizin görevli olmadığı verilen idari para cezasına yapılan itirazın idari yargı merciinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmış ve aşağıda ki şekilde hüküm tespit olunmuştur.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0mZx496 - zG4xtSZ - g1N5egG - RIPcDI= ile erişebilirsin

H Ü K ÜM : Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

İtiraz eden tarafından Çukurova Kaymakamlığı İlçe Hukuk İşleri Şefliği tarafından düzenlenen 05/02/2025 tarih, 2 karar numaralı idari para cezasının iptali talep edilmiş ise de, verilen kararların Hakimliğimize itiraz edilebilecek kararlardan olmaması ve davanın idari yargı merciinde görülmesi gerektiğinin anlaşılması karşısında başvurunun görev yönünden reddine, 5326 Saydı Kanun madde 27/8, CMK madde 4, 5 uyarınca Hakimliğimizin GÖREVSİZLİĞİNE, ..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Adana 2. İdare Mahkemesi 20/05/2025 tarih ve E.2025/631 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı hakkında 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6. Maddesine muhalefet edildiğinden bahisle kesilen 98.363,20-TL idari para cezasının istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacı adına kesilen idari para cezasının Kıyı Kanunu'ndan kaynaklandığı Kıyı Kanununda da idari yaptırımlarda idare Mahkemelerinin görevli olduğuna ilişkin özel bir düzenleme yer almadığından, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'ndaki genel hükümler doğrultusunda İdari yaptırımdan kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim; benzer nitelikteki bir davada, Uyuşmazlık Mahkemesince verilen 29/11/2021 tarih ve E:2021/504, K:2021/584 sayılı karar da bu doğrultudadır..."

5. Adana 2. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari dava dosyası, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek amacıyla düzenlenmiştir."

7. 3621 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göller ve akarsu kıyıları ile deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerine ait düzenlemeleri ve bu yerlerden kamu yararına yararlanma imkan ve şartlarına ait esasları kapsar."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0mZx496 - zG4xtSZ - g1N5egG - RIPcDI= ile erişebilirsin

8. 3621 sayılı Kanun'un *"Kıyının Korunması, Yapı Yasağı, Kıyı ve Su Alanlarında Yapılacak Yapılar"* başlıklı 6. maddesinin 1. fıkrası şöyledir;

"Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, telörgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz."

9. 3621 sayılı Kanun'un *"Ceza Hükümleri"* başlıklı 15. maddesi şöyledir;

"(Değişik: 23/1/2008 – 5728/466 md.)
Kıyıda ve uygulama imar planı bulunan sahil şeritlerinde duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engelleri oluşturanlara ikibin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca oluşturulan engellerin beş günden fazla olmamak üzere belirlenen süre zarfında kaldırılmasına karar verilir. Bu süre zarfında engellerin ilgililer tarafından kaldırılmaması halinde, masrafı yüzde yirmi zammıyla birlikte kendilerinden kamu alacaklarının tahsili usulüne göre tahsil edilmek üzere kamu gücü kullanılmak suretiyle derhal kaldırılır. Kabahatin tekrarı halinde, ceza üst sınırdan verilir.
Birinci fıkrada sayılan yerlerden kum, çakıl alanlara üçbin Türk Lirasından onbeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.
Birinci fıkrada sayılan yerlere moloz, toprak, cüruf, çöp gibi atık ve artıkları dökenler, atılan veya dökülen maddenin niteliğine, çevreyi kirletici ve bozucu etkisine göre Türk Ceza Kanunu, Kabahatler Kanunu veya Çevre Kanunu hükümlerine göre cezalandırılır.
Yukarıdaki fıkralarda sayılan fiillerin kıyının doğal yapısını bozacak bir etki meydana getirmesi halinde, daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, failleri hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.
Birinci fıkrada sayılan yerlerde ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapı yapan kişilere Türk Ceza Kanunu veya İmar Kanunu hükümlerine göre verilecek ceza bir kat artırılır.
İlgili kanunlarda belirtilen makamların yetkileri saklı kalmak üzere, bu maddede belirtilen idarî yaptırımlara karar vermeye mahalli mülki amir yetkilidir."

10. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;
a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,
b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,
c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,
d) İdari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,
e) İdari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,
Belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır."

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Tanım"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır."

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)
(1) Bu Kanunun;
a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0mZx496 - zG4xtSZ - g1N5egG - RIPcDI= ile erişebilirsin

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

13. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

14. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/07/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6. ve 15. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

18. Dosyanın incelenmesinden, davacının *"C. B. "* adlı işletmeyi işlettiği, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6. maddesinde belirtilen *"Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, telörgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz."* hükmüne aykırı olarak; Çukurova ilçesi, nde bulunan işletmesindeki mevcut yapıyı genişletmek amacıyla inşaat yaptığı ve kıyının bozulmasına sebep olduğu gerekçesiyle, Çukurova Kaymakamlığının 05/02/2025 tarih ve 2 karar sayılı işlemi ile 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca 98.363,20 TL tutarında idari yaptırım kararı tesis edildiği, bu işlemin iptali talebiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0mZx496 - zG4xtSZ - g1N5egG - RIPcDI= ile erişebilirsin

19. 3621 sayılı Kanunda idari yaptırıma karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

20. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

21. İncelenen uyuşmazlıkta, dava konusu edilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3621 sayılı Kanun'da idari para cezasına karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Adana 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Adana 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 07/03/2025 tarih ve D.İş. No:2025/1177 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Adana 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Adana 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 07/03/2025 tarih ve D.İş. No:2025/1177 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/07/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 0mZx496 - zG4xtSZ - g1N5egG - RIPcDI= ile erişebilirsin